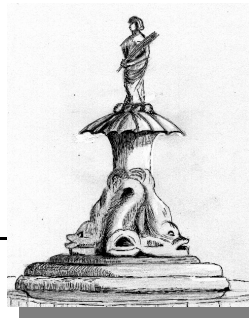

FONT DE CERES

CERHISEC

Centre de Recerca Històrica del Poble-sec

Maig, 2005

Butlletí per als socis

Número 14

EDITORIAL

Montjuïc, un patrimoni al qual no renunciem

Fa uns tres d'anys que el nostre ajuntament va anunciar amb bombos i platerets una gran inversió a la muntanya de Montjuïc. Es pretenia recuperar-la per a la ciutat. Els objectius eren ambiciosos i van ser expressats de manera triomfalista. Es va crear el Centre Gestor del Parc de Montjuïc. Els primers passos d'aquest nou organisme públic van generar confiança.

Passat el temps, sembla que tot ha anat en orris. O que els objectius anunciats han perdut pistonada. La desaparició del Centre Gestor és una mostra evident del que diem. També l'oblit commemoratiu del 75è aniversari de l'Exposició Internacional de 1929, que va tenir per escenari Montjuïc, ha estat molt eloqüent. L'exposició *El Parc de Montjuïc*, que es pot veure al Palau Robert, és plena de tòpics i molt pobre de contingut. La conclusió és clara: el nostre ajuntament s'ha tornat a oblidar de la muntanya.

Aquesta situació actual ens dol i no ens resignem a acceptar-la. Ens estimem la muntanya. És un patrimoni que la gent del Poble-sec sentim proper i que considerem infravalorat. Per això, ens prenem la llibertat d'opinar i fer dues propostes sobre dos indrets ignorats i força abandonats: el Camí Antic de València i Els Tres Pins.

El Camí Antic de València, antiga calçada romana amb més de

2000 anys d'antiguitat, resulta ser un dels pocs trams de camí romà encara per a vianants que roman a la nostra ciutat. D'aquest camí, se'n conserven diversos trams a la barriada de La Satalia. L'estat de conservació dels murs però no és gaire bo al tram entre Creu dels Molers i el passatge de Martras. Per aquest motiu, demanem que es dugui a terme un projecte de recuperació que garanteixi la seva protecció i conservació.

El popular paratge d'Els Tres Pins també es mereix un reconeixement institucional. Pensem que no es demana gaire la senyalització d'on estava situada la històrica font i arranjar el seu entorn. És una petita despesa perfectament assumible pel nostre ajuntament. Només es tracta de voler-ho fer.

Novetats.-

L'Exposició "Lluís Companys i la seva Època 1882-1940"

Cerhisec està tractant amb la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, a la que pertany, la possibilitat de cessió d'aquesta exposició itinerant que ha estat ja presentada a diversos llocs de Catalunya i que ben segur ho serà a d'altres. Exposició que s'exhibirà al Centre Cívic del Surtidor.

Hem escollit dates de juliol a fi que pugui coincidir amb la Festa Major. Si tanmateix tot arriba a bon port estem segurs que despertarà el vostre interès. Us hi esperarem.

Les Properes Xerrades-col·loqui.

El darrer **dimarts** del mes s'escau el **31 de maig** i serà doncs, el dia de la propera xerrada-col·loqui, que tindrà per objecte la **Festa Major** que, per cert, tenim a un parell de mesos vista, xerrada que prepara el company de cerHisec **Josep Guzmàn**.

Us animem doncs a reservar aquesta data i participar en el col·loqui aportant totes aquelles vivències i records que enriqueixen les aportacions del ponent.

La del mes de **juny**, que serà el **dimarts** dia **28**, versarà sobre **“El Funicular de Montjuïc”**.

El ponent serà en **Ferràn Armengol**, que s'ha especialitzat en transports, veí de Sant Antoni i molt vinculat familiarment amb el Poble-sec.

Després d'aquesta xerrada la sol·lució de continuïtat del període estival, com és habitual, farà que no hi hagi la propera xerrada fins l'Octubre, la temàtica i ponent de la qual estan per definir.

Les Darreres Xerrades-Col·loqui.

El Circuit de Montjuïc i el Barri.

A càrrec de Maria Rosa Blanes, i Àngels Gómez, de CERHISEC.

En aquests dies de maig en que tanquem l'edició de Font de Ceres, s'ha produït un esdeveniment esportiu de gran ressò al circuit de Montmeló, com és el Gran Premi de Fórmula U.

Tanmateix només fa un parell de mesos, era pel març, que vàrem fer la xerrada en relació al Circuit de Montjuïc i el Barri. Queda ben palès el fet que, uns pocs anys, son suficients per a convertir en història esdeveniments que poden semblar-nos ben propers en el temps: només cal recordar les fotografies d'aquells "bòlids", com ara el reproduït en el cartell anunciador de la xerrada i comparar-lo amb qualsevol imatge de les que veiem actualment.

Això ens porta a la reflexió que si, tanmateix, allò que té ressò públic en pocs anys és o pot ser objecte d'anàlisi històrica, per la mateixa raó aquells fets menys públics, més personals (als que sovint atribuïm menys importància) i dels que en queda un rastre documental de qualsevol mena, també son Història, amb majúscula, i que val la pena conservar-ne el record i els "papers".

El Poble-sec a la Literatura (II)

A càrrec de Júlia Costa, de CERHISEC.

Tots els móns viscuts, els imaginaris, la creativitat, tot allò que s'expressa per la literatura i altres arts, té arrels en uns llocs i un espai físic, o s'hi projecten.

També, naturalment, al Poble-sec. I així ho vam poder constatar a la xerrada corresponent a l'abril, de fa pocs dies: "El Poble-sec a la Literatura (II)", que continuava i completava la xerrada-col·loqui que amb el mateix nom va tenir lloc l'any passat.

Xerrada on ens va ser ofert, a més d'un repàs ample d'aquelles obres on el Poble-Sec hi és present, un recull de textos corresponent a diversos autors, en els quals es fa referència al nostre barri. Pel seu interès els anirem reproduïnt en aquest i futurs Font de Ceres.

És a punt d'aparèixer el llibre:

**El Poble-Sec Retalls d'Història
"Les Ressenyes de Cerhisec (6)"**

Ja és a impremta el llibre de les nostres ressenyes d'enguany.
El sisè llibre.

Com altres anys, hi hem estat treballant intensament i amb il·lusió per oferir al nostre Barri el fruit de bona part de l'activitat de Cerhisec, de tots aquells que en formem part, ja sigui com a associats, col·laboradors, simpatitzants o participants esporàdics a les nostres activitats.

Amb tota la modèstia ens permetem d'expressar la nostra satisfacció per una feina ja consolidada, que ens esperona a donar, amb l'ajut de tots, un nou pas endavant tant en la recerca, oral i documental, com en l'edició de textos que permetin posar a disposició de tothom aquells retalls de la nostra Història trets de l'oblit. No és per casualitat que un dia es va triar com a nom de la publicació, el de Retalls d'Història.

Si no hi ha cap inconvenient de darrera hora, serà a la vostra disposició a la Mostra d'Entitats del Poble-sec, al carrer Blai on, com cada any, hi haurà la nostra paradeta i on esperem poder-nos retrobar.

A tots els lectors, que amb el vostre interès ens doneu suport, moltes gràcies.

Les nostres publicacions es poden trobar a les següents llibreries i quioscos:

NITUS (Blai, 16)

KARMA (Plaça del Setge de 1714)

ROSY (Olivera, 42)

TORRADAS (Manso, 62)

MESIAS (Nou de la Rambla, 122)

PIN-VI (Vila i Vilà, 19)

Col·laboracions.

Literatura i Poble-sec

per Júlia Costa, de CERHISEC

Francesc Vicent Garcia, conegut popularment com el *Rector de Vallfogona*, va néixer a Tortosa, cap a l'any 1582 i va morir a Vallfogona de Riucorb el 1623. Després d'estudiar a Lleida i ser ordenat a Vic va guanyar, per concurs, la parròquia de Santa Maria de Vallfogona de Riucorb, que va conservar tota la vida. Va fer algunes estades a Barcelona i Girona, i viatges a d'altres indrets, com Madrid, cap a 1622. La seva vida, plena d'anècdotes que de vegades no compten amb un fonament real, el van fer molt popular. Va seguir els models poètics castellans, barrocs, i conreà el gènere humorístic i escatològic, gènere molt imitat durant el segle XVII. La seva obra, molt extensa, resulta interessant com a testimoni de la seva època i dels corrents literaris imperants aleshores.

En un poema dedicat a Montjuïc, Francesc Vicent Garcia ens mostra com era la muntanya en aquella època: fonts, rossinyols i ermites. Menciona a Santa Madrona i la popular festa de les pelegrines, noies joves que anaven en processó a l'ermita de la santa, vestides de pelegrina.

L'autor recull també algunes advocacions de la santa i del seu veí d'ermita, Sant Julià, que fan referència a l'ajuda a l'hora de tenir fills. El poema és molt extens. En reproduïm algunes estrofes.

A la muntanya de Montjuïc

En tos marges, en tes fonts
seria cosa d'oir
si los rossinyols cantassen,
les històries que hauran vist.

...

Aquella Madrona insigne
que en sa jornada feliç,
en processó numerosa
tota aquella ciutat ix.

Tanta bella pelegrina
mostrant lo peu de marfil
i prenent los cabells negres
amb roses i gessamins.

...

Per ço casades devotes
van a s'ermita per fills,
i molts que no foren pares
ho són per aquest camí.

I si acàs resten prenyades,
quan se vinga lo parir
Sant Julià darà el bressol
i santa Madrona el lilit

**Vicenç Garcia, 'Rector de
Vallfogona' (1582-1623)**

Col·laboracions.

Parlem d'un Llibre

Per Pere Borràs, de CERHISEC

Hi ha llibres que d'antuvi semblen modestos, o que poca cosa ens hagin de poder descobrir i que sovint ens passen per alt. Un d'aquests tipus de llibres son les guies urbanes.

Passejant un d'aquests diumenges d'hivern, de sol plàcid i agradós pel Mercat de Sant Antoni, vaig veure una guia de Barcelona de l'any 1900. Em van fer pagar l'antiguitat, us ho ben asseguro, però no em vaig poder sostreure a la temptació. D'acord que podia haver-la consultat en ocasió d'alguna recerca a l'Arxiu Històric de la ciutat, per exemple, o a d'altres arxius, però segur que m'entendreu si us dic que el tacte del cartró de la coberta, dels fulls prims com d'edició de bíblia, les "estampes" reproduint anuncis publicitaris de l'època, em van fer posar la mà a la butxaca amb decisió.

És la guia "Diamante" i "Guide Diamant", doncs les explicacions son en castellà i en francès, que com és sabut era aleshores l'idioma estranger més usat.

I no me n'he pas penedit. Ans al contrari. De tant en tant la fullejo i sempre m'ofereix alguna cosa que, vista 105 anys després, crida poderosament l'atenció.

Val a dir que no es tracta només de ser més o menys bibliòfil, no. Les guies contenen una informació fonamental per aquells que amb més o menys fortuna, ens agrada cercar i conèixer "allò que tal vegada s'esdevingué". O que no s'esdevingué mai d'aquella manera.

I sobretot, què era important a l'època dels nostres avis i besavis en aquella societat, susceptible de fer constar en una guia per a propis i forasters.

Així, tot i que ja en tinguéssim notícia, no deixa de sobtar a una societat alfabetitzada que a la guia aparegués un anunci, entre molts d'altres classes, on s'ofereix "Lectura à Domicilo. Por 2 pesetas al mes pueden leerse todas las obras anunciadas en el Catálogo. Condal, 25 - Barcelona".

Ep! que 2 pessetes eren dues pèles, eh?!

Doncs, com deia, una delícia de llibre.

On és?

Doneu-nos la resposta per correu, correu electrònic o personalment al local social o a la Fira d'Entitats. Entre els encertants sortejarem una col·lecció completa de les Ressenyes de CERHISEC.

Contactar amb cerHisec

Sempre que vulgueu ens trobarem al nostre local social que és al carrer Concòrdia, 28, baixos.

Hi som els dimecres, de 19:30 a 21:00

La nostra adreça de correu electrònic:

cerhisec@mesvilaweb.com

cerHisec també és a "la Xarxa". Aquesta és la nostra pàgina web:

<http://www.xarxa3.org/cerhisec/>

que, tot i que sempre estem enfeïnats, procurem mantenir actualitzada.